

Roeken in de rechtszaal

Susanne Kuijpers

Vraag Susanne Kuijpers hoe de Roek ervoor staat in Zuid-Holland en ze vertelt een verhaal over drie jaar juridisch getouwtrek. Als regisseur bij de Natuur- en milieufederatie in die provincie beet ze zich vast in een strijd tegen een ontheffing om Roeken te mogen bestrijden. Daarbij speelden tellingen van roekenkolonies een belangrijke rol. Welke precies? Ik vroeg het haar.

Hoe begonnen de perikelen over Roeken in Zuid-Holland?

‘Het begon in 2015. Er werd ineens een hele reeks nieuwe ontheffingen afgegeven door de provincie om soorten als Roek, Ekster en ganzen af te mogen schieten. Allerlei groepen uit ons netwerk gaven het signaal af dat dit erg verontrustend was. ‘De provincie is de weg kwijt’, werd er gezegd. We zijn er toen ingedoken en kregen een ontwerp van een ontheffing om Roeken te bestrijden te zien.’

Wat was de aanleiding daarvoor?

‘De Faunabeheereenheid kreeg meldingen van boeren, met name fruitteilers, die aangaven dat Roeken schade veroorzaakten aan hun oogst. Ze wilden daar wat tegen doen. Omdat Roeken wettelijk beschermd zijn, is er een ontheffing van de provincie nodig om ze te mogen bestrijden. Die krijg je alleen op basis van een faunabeheerplan. In zo’n plan moet ook verplicht wetenschappelijk advies over aantallen zijn opgenomen. De provincie moet het plan toetsen aan de wettelijke kaders. Op het moment dat wij betrokken raakten, lag het ontwerp voor de ontheffing al klaar en ging de provincie dus in feite al akkoord met het faunabeheerplan.’

Volgens jullie een slecht idee

‘We waren echt verbaasd. Roeken komen weinig voor in de provincie en de schade ging maar over een paar duizend euro. Waar praat je dan over? De kosten voor zo’n ontheffingsverlening zijn al goed voor tig jaar roekenschade. En op basis van de cijfers over schade en afschot kon je maar moeilijk voorspellen dat schieten zou gaan helpen.’

Schade door Roeken. Hoe zit dat precies?

‘De ontheffing zou voor een paar delen van de provincie afgegeven worden waar schades waren gemeld, waaronder de Hoeksche Waard. Van de vogelaars in de Hoeksche Waard begreep ik dat er helemaal geen Roeken foerageren in hun werkgebied, laat staan broeden. Hoe kan het dan dat ze daar wel schade aanrichten? De grootste schade bleek steeds bij dezelfde fruitteiler gemeld te worden, terwijl de dichtstbijzijnde kolo-

nie tientallen kilometers verderop zit, op Voorne-Putten. De schadeclaims waren dus niet alleen klein, maar kwamen voor een deel ook nog eens uit regio’s waar geen Roeken voorkomen.’

Dat soort informatie moet je maar net hebben. Hoe kwam je daaraan?

‘Ik heb veel contact met vogelwerkgroepen en vogelaars in de provincie. Daar zit de lokale kennis, die ik natuurlijk niet allemaal zelf heb. Verder heb ik me ingelezen in het gedrag en de leefwijze van de Roek, om na te gaan hoe waarschijnlijk het is dat ze zo ver van hun kolonies foerageren. De provinciale gegevens over aantallen weet ik wel te vinden bij Sovon. Aan het begin van de procedure was er nog geen trend van de Roek in Zuid-Holland berekend en was ook de Staat van Instandhouding (een beleidsmatig begrip waarmee de gezondheid van een populatie wordt bedoeld, red.) nog niet bepaald. Later in het proces kwamen die gegevens er wel. De aantallen in de provincie waren tot dan toe stabiel, maar landelijk werd de Staat van Instandhouding als matig ongunstig beoordeeld. Dat zijn onafhankelijke gegevens bij een rechtszaak, maar de Faunabeheereenheid wist er een eigen draai aan te geven en ze als mening neer te zetten.’

Jullie dienden een zienswijze in. Wat gebeurde er?

‘Al onze punten werden door de provincie aan de kant geschoven; de ontheffing werd niet aangepast. We lieten het er niet bij zit-

ten en gingen in beroep. Een dag voordat er een zitting bij de rechtbank zou zijn, kwam het verzoek van de provincie om de zitting uit te stellen. Er zou iets met de gegevens aan de hand zijn. Wat bleek? Ze zaten volledig mis met de aantallen Roeken en waren uitgegaan van 2000 broedparen in Zuid-Holland. Op basis van de gegevens van Sovon bleek het maar om ongeveer 850 broedparen te gaan. Ze hadden dus geen flauw idee, terwijl ze wel een ontheffing wilden verlenen om 40 Roeken per jaar te mogen schieten. Daar tekenden we weer beroep tegen aan. Inmiddels was het zomer 2017.’

Hoe werd dat beroep ontvangen?

‘We hadden succes toen we beroep aantekenden op de verleende ontheffing. Die werd vernietigd door de rechter. Een belangrijke reden daarvoor was dat de schadeclaims uit sommige delen van de provincie niet aannemelijk waren, omdat er geen Roeken in de buurt voorkomen.’

Was de Zuid-Hollandse Roek daarmee veilig?

‘Nee. De Faunabeheereenheid besloot toen om naar de Raad van State te gaan. Die

Ten behoeve van...

De vereniging Sovon Vogelonderzoek Nederland organiseert landelijke vogeltellingen en voert onderzoek uit ten behoeve van beheer, beleid en wetenschap. 74% van onze vrijwilligers gaf recent via een enquête aan graag meer informatie over het gebruik van telgegevens voor natuurbescherming en beheer te willen te krijgen. In een drieluik belichten we daarom het gebruik voor beheer, beleid en wetenschap. In deze eerste bijdrage een voorbeeld van beleid.

Gegevens over de Roek

Vrijwilligers volgen jaarlijks de aantallen broedparen van de Roek via kolonievogeltellingen. Deze gegevens worden gebruikt om landelijke én provinciale trends te berekenen.

Meer info: sovon.nl/soortinformatie

Uitleg over de Staat van Instandhouding, een maat voor de duurzaamheid van een populatie, is te vinden via sovon.nl/svi

heeft uitspraak gedaan dat voldoende duidelijk is dat met 40 Roeken per jaar de Staat van Instandhouding van de Roek niet verder in gevaar komt. Wel bleef de vernietiging van de lagere rechter in stand voor sommige regio's, waar de schade niet aannemelijk was. Daar mogen ze dus niet bestreden worden. Pikant detail: de hele procedure heeft zo lang geduurd, dat de periode van de ontheffing ondertussen is afgelopen.'

En dus start het circus opnieuw. Hoe schat je de kansen nu in?

'De laatste paar jaar laten de aantallen Roeken een daling in de provincie zien. Dat zijn nieuwe gegevens waar een nieuwe ontheffing aan getoetst moet worden. Ik mag hopen dat zo'n daling dan wel de alarmbellen doet rinkelen bij de provincie. En dat ze zich afvraagt welke populatie-omvang van de Roek ze zou willen hebben voordat er plannen beoordeeld worden.'

● **Albert de Jong**

*Roekenkolonie bij Geervliet ZH die in 2017 ineens verdwenen was mogelijk als gevolg van verstoring.
Foto: Hans op den Dries*

Vogelatlas.nl vernieuwd en uitgebreid

Voorlopige kaarten voor de nieuwe VogelAtlas waren al een tijd te vinden op www.vogelatlas.nl. Tegelijkertijd met de presentatie van het boek op de Landelijke Dag, is ook de inhoud van de atlaswebsite vernieuwd en sterk uitgebreid. In het boek was bij lange na niet voldoende ruimte om alle beschikbare kaarten op te nemen. Voor veel soorten beschikken we namelijk over zowel schatkaarten als relatieve dichtheidskaarten, of zowel de winter- als de broedverspreiding, en zijn vergelijkingen te maken met één of twee voorgaande atlassen.

Al deze kaarten zijn nu online beschikbaar. Ze zijn gerangschikt in vier panelen: aantallen, presentie, veranderingen en combinatie. Met uitklapmenuutjes kun je vervolgens de gewenste kaarten selecteren, waarmee je kaartbeelden uit verschillende jaren of seizoenen in één oogopslag met elkaar kunt vergelijken. Om veranderingen in beeld te brengen, hebben we bovendien een extra kaarttype toegevoegd dat niet in het boek te vinden is: de atlasblokken waarin een soort sinds de vorige atlas is verschenen of verdwenen. Daarnaast zijn landelijke aantalsschattingen, presentie en grafiekjes met aantaltrends uit de meetnetten opgenomen. www.vogelatlas.nl staat daarmee hopelijk garant voor urenlang browseplezier.

ARAGON Natuurreizen

Vogelreizen Spanje:

NO-Spanje, 27 dec. 2018 y/m 03 jan. 2019
Extremadura winter, 02 t/m 08 februari 2019
Ebro Delta & Aragón, 02 t/m 09 maart 2019
Almería & Sierra Nevada, 10 t/m 17 april 2019
La Mancha, Extremadura, 05 t/m 12 mei 2019
Pyreneeën & Ordesa, 22 t/m 29 juni 2019
Tarifa, vogeltrek+, 14 t/m 20 sept. 2019

Vakantiehuis in Sipán (Huesca), Spaanse Pyreneeën.

www.aragonnatuur.com

Vogelreizen met Kees Woutersen: (0034)619123999